

Od północy i południa do Prześlicznej Ziemi

CZĘŚĆ I: PRZEGLĄD

TEKST PRZEWODNI: Dn 11,35.

ZAKRES STUDIUM: Dn 11; 8,3-8.20-22; Iz 46,9-10; Dn 8,9.23-25; Mt 27,33-50.

WPROWADZENIE: Dn 11 jest niewątpliwie najtrudniejszym do zrozumienia rozdziałem w całej *Księdze Daniela*. Jednak ogólne zarysy proroctwa są dość wyraźne. Lud Boży będzie prześladowany i atakowany, ale ostatecznie Bóg zwycięży. W tym studium zwrócimy uwagę na wielką wojnę między siłami północy i południa oraz obraz ostatnich wydarzeń kończący rozdział.

TEMATY LEKCJI

1. Wielka wojna wspomniana przez anielską istotę w Dn 10,1 rozwija się w rozdziale 11 w konfliktach między władcami północy i południa walczącymi przeciwko sobie aż do czasu końca.

2. Wydarzenia czasu końca. Ostatnia część rozdziału kulminuje się unicestwieniem sił zła przypuszczających atak przeciwko Syjonowi, Bożej „prześlicznej świętej górze”.

ZASTOSOWANIE: Za licznymi bitwami między władcami północy i południa toczy się jedna wielka wojna. Jest to wielki bój między Bogiem a szatanem, mający także polityczne i społeczne skutki na ziemi. Wojna ta toczy się nie tyle o terytoria czy dobra materialne. Jest to wojna o wymiarze wszechświatowym - wojna o serca i umysły ludzi. W tej wojnie nie można pozostać neutralnym - musimy wybrać jedną ze stron.

CZĘŚĆ II: KOMENTARZ

Przyjrzymy się głębiej tematowi lekcji wymienionym powyżej.

1. Wielka wojna. Wojna między północą a południem nawiązuje do bitew toczonych między potęgami usiłującymi zdobyć władzę nad ziemią obiecaną. Położona między wielkimi imperiami tamtych czasów, ziemia izraelska często była miejscem międzynarodowych konfliktów. Północne potęgi (Asyria, Babilon, Seleucydzi) walczyły przeciwko południowym potęgom (Egiptowi, Ptolemaidom) o strategiczne panowanie nad Palestyną. Najwyraźniej ta wojna o panowanie nad ziemią świętą pociągała za sobą cierpienia ludu Bożego. Jak wyjaśnił Gabriel, proroctwo to miało Danielowi „objawić, co ma przyjść na twój lud w dniach ostatecznych, bo widzenie znów dotyczy dni przyszłych” (Dn 10,14). Tak więc długi ciąg królestw i wojen toczonych przez nie ma znaczenie w proroctwie o tyle, o ile jest przyczyną straszliwych cierpień ludu Bożego. Wydarzenia opisane w proroctwie w ramach wojny między północą a południem kulminują się atakiem na lud Boży i Górę Syjon. W rzeczy samej, ta ostatnia bitwa oraz zbawcza interwencja Boga na rzecz Jego ludu są kulminacją przesłania *Księgi Daniela*.

Kiedy stosujemy zasadę historycyistyczną w interpretacji tego rozdziału, musimy pamiętać, że kiedy prorocza linia czasu dociera do Golgoty, prorocze symbole i wydarzenia reprezentowane przez nie muszą być odtąd interpretowane stosownie do warunków nowego przymierza. W Chrystusie przymierze Boga z Izraelem zostało zaoferowane poganom, a ziemia obiecana rozciąga się odtąd na cały świat. Interpretując prorocze wydarzenia przedstawione w Dn 11 musimy brać pod uwagę te nowe realia.

Tak więc większość historycyistycznych interpretatorów rozumie, że król północy początkowo oznacza Seleucydów mających siedzibę w Syrii, a król południa symbolizuje Ptolemeuszy panujących w Egipcie. W późniejszym czasie rola króla północy zostaje przejęta przez pogański Rzym, a następnie papieski Rzym. Podobnie w dalszej części proroczej skali południe oznacza ateizm, który był szerzony przez moce kierujące rewolucją francuską istniejące i działające do dzisiaj.

Dokładne punkty w Dn 11, w których następuje przejście władzy, pozostają kwestią dyskusji. Powinniśmy więc skupić się na tym, co jest zrozumiałe i jasne na podstawie paralelizmów z innymi ciągami proroczymi w *Księdze Daniela*. Poniższa tabela ukazuje powiązania Dn 11 z wcześniejszymi proroctwami *Księgi Daniela*, w tym zwłaszcza Dn 8.

Potęga	Dn 2	Dn 7	Dn 8—9	Dn 11
Babilon	Złoto	Lew		
Persja (Dn 11,3)	Srebro	Niedźwiedź	Baran	Persja
Grecja (Dn 11,2-4)	Miedź	Pantera	Kozioł	Grecja

Pogański Rzym	Żelazo	Straszna bestia	Mały róg Śmierć Mesjasza (<i>naqid</i> , Dn 9,25-26)	Król północy Śmierć Mesjasza (<i>nagid</i> , Dn 11,22)
Papieski Rzym	Żelazo	Mały róg Niebiański sąd Codzienna zostaje zabrana (Sędziwy/Syn Człowieczy, Dn 7,9-14)	Mały róg Codzienna zostaje zabrana (<i>tamid</i> , Dn 8,13) (<i>tamid</i> , Dn 11,31)	Król północy Oczyszczenie niebiańskiej świątyni Czas ostateczny (<i>'et qets</i> , Dn 11,40) Czas ostateczny (<i>'et qets</i> , Dn 8,17)
Królestwo Boże	Kamień	Królestwo dane świętym Najwyższego (Dn 7,27)	Mały róg zostaje pokonany (Dn 8,25)	Król północy pokonany na prześlicznej świętej górze (Dn 11,45)

2. Wydarzenia czasu końca. Ostatnia część rozdziału (Dn 11,40-45) wskazuje, że długa wojna między królem północy a królem południa osiągnie punkt kulminacyjny w czasie ostatecznym. Wówczas to król północy pokona króla południa i przypuści ostatni atak na Górę Syjon. Ponieważ większość wydarzeń opisanych tutaj należy do przyszłości, ich interpretacja pozostaje jedynie przypuszczeniem, a zatem powinniśmy unikać dogmatyzmu. Niemniej możliwe jest nakreślenie ogólnych zarysów proroctwa przez zastosowanie dwóch podstawowych zasad interpretacji. Po pierwsze, musimy rozumieć, że wydarzenia przepowiedziane w proroctwie są przedstawione w języku i wyobrażeniach zaczerpniętych z realiów starotestamentowego Izraela i instytucji istniejących w nim. Po drugie, te wyobrażenia i język muszą być interpretowane jako symbole powszechnej eschatologicznej rzeczywistości dokonanej przez Chrystusa.

Zgodnie z powyższymi zasadami król południa oznacza Egipt, jak raz po raz wskazuje proroctwo. Król północy musi zatem być utożsamiany z Babilonem, który występuje w *Starym Testamencie* jako potęga z północy (Jr 1,14; 4,5-7; 6,1; 10,22; 13,20; 16,15; 20,4; 23,8; 25,9.12). Założony przez Nimroda Babilon stał się ośrodkiem pogańskiej religii oraz wrogiem Jerozolimy. W symbolice apokaliptycznej Babilon stał się symbolem zarówno pogańskiego jak i papieskiego Rzymu. Tak więc w tym punkcie proroczej skali czasu, w czasie ostatecznym, Babilon czyli król północy symbolizuje papieństwo i siły je wspierające. Z kolei Egipt oznacza siły przeciwne papieństwu, a w końcu pokonane przez nie. Tak więc pośród innych możliwości - takich jak byłe imperium osmańskie - Egipt najprawdopodobniej symbolizuje ateizm i sekularyzm.

Kiedy król północy najeżdża „prześliczną świętą ziemię”, dowiadujemy się, że „Edom i Moab, i główna część Amonitów” ujdą jego przemożnej władzy. Ponieważ te trzy narody od dawna nie istnieją, trzeba je interpretować jako symbole o szerszym eschatologicznym znaczeniu. Aby lepiej zrozumieć symbolikę tych narodów, powinniśmy zauważyć, że „prześliczna ziemia” to nie geograficzny obszar na Bliskim Wschodzie, ale symbol Bożej reszty. Podobnie „Edom i Moab, i główna część Amonitów” to nie jednostki etniczne, ale symbol tych, którzy oprą się zwiedzeniu Babilonu - ludzi pochodzących z różnych religii i tradycji filozoficznych, którzy przyłączą się do Bożej reszty w czasie końca.

Ostateczna bitwa w długiej wojnie odbędzie się wtedy, kiedy król północy „rozbije wspaniałe swoje namioty między morzem i prześliczną świętą górą” (Dn 11,45). Ten scenariusz przychodzi na myśl obcych królów, którzy przybywali z północy i atakowali Jerozolimę. Na przykład, Sancheryb rozbił swoje wojskowe namioty w Lachisz, między Morzem Śródziemnym a Jerozolimą. Te obrazy symbolizują finalną konfrontację między siłami duchowego Babilonu (papieństwa i jego sprzymierzeńców) a ludem Bożym. „Prześliczna święta góra” symbolizuje lud Boży pod panowaniem Chrystusa. Tak więc językiem przywołującym na myśl doświadczenie starożytnego Izraela i Judy proroctwo przedstawia atak eschatologicznego Babilonu na lud Boży. Jednak atak ten nie powiedzie się: „Wtedy dojdzie do swojego kresu i nikt mu nie pomoże” (Dn 11,45).

CZEŚĆ III: ZASTOSOWANIE

„W kronikach dziejów ludzkości powstawanie narodów oraz rozwój i upadek imperiów jawią się jako zależne od woli i waleczności człowieka. Kształt wydarzeń wydaje się w znacznej mierze zależeć od ludzkiej władzy, ambicji czy kaprysu. Jednak w Słowie Bożym zasłona zostaje zdjęta, a za nią, na drugim planie, ponad grą ludzkich interesów, sił i namiętności, widzimy działanie Wszechmiłosiernego — cicho i cierpliwie wykonującego swoje zamierzenia” (Ellen G. White, *Prorocy i królowie*, Warszawa 2018, wyd. 5, s. 276).

1. Dn 11 przedstawia szczegółową wiedzę Boga o przyszłości. W jaki sposób ta wiedza Boga sięgająca w przyszłość wzmacnia twoją osobistą wiarę?

2. Dn 11 (zwłaszcza Dn 11,40-45) jest przedmiotem spekulacji interpretacyjnych. Jak zasada rekapitulacji w proroctwie apokaliptycznym (zob. Lekcja 1) pomaga nam zachować właściwe granice w interpretacji i zrozumieniu tego rozdziału?

3. Co powinniśmy zrobić z wiedzą o wielkim boju opisanym w proroctwach *Księgi Daniela* (Dn 11,33)?